ŽIROVNICA

POPRAVEK PROGRAMA DELA ZAVODA ZA TURIZEM IN KULTURO ŽIROVNICA ZA LETO 2023 – 1. rebalans

Pripravil: Matjaž Koman, direktor ZTK Žirovnica

maj 2023

Kazalo vsebine

1. Uvod ... 3
1.1. Predstavitev Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica ... 3
1.2. Vizija in cilji razvoja ZTK Žirovnica - Dolgoročni cilji ... 5
1.3. Pravne podlage ... 6
2. Programa dela ZTK Žirovnica za leto 2023 ... 7
2.1. Program ... 7
2.1.1. KašArt festival ... 7
2.1.2. Manjši dogodki ... 7
2.1.3. Pot kulturne dediščine Žirovnica ... 8
2.1.4. Julian Alps Trail Run ... 8
2.1.5. Promocija ... 8
2.2. Ostali projekti ZTK Žirovnica ... 9
2.2.1. Julijske Alpe ... 9
2.2.2. Projekt Alpe Adria Karavanke ... 9
2.2.3. Projekt Zelena shema ... 9
2.3. Projekt LAS ... 10
2.4. Vzdrževanje turistične infrastrukture ZTK ... 11
2.5. Investicije in ostala oprema – Investicijska sredstva ČRH (NRP: OB192-18-0006) ... 11
2.6. Stroški materiala in storitev ZTK Žirovnica ... 11
2.7. Čebelnjak Antona Janše ... 11
2.8. Upravljanje Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše ... 12
2.8.1. Program Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše – Programska sredstva Ministrstva za kulturo ... 13
2.8.2. Investicije – sredstva Ministrstva za kulturo ... 15
2.8.3. Stroški materiala in storite Prešernova in Finžgarjeva hiša ... 16
2.8.4. Merjenje uspešnosti upravljanja ... 16
2.9. Rekreacijski park Završnica (proračunska postavka: 1411 Ureditev Završnice) ... 17
2.9.1. Upravljanje ... 17
2.10. Merjenje uspešnosti izvajanja programa dela ... 18

1. Uvod

1.1. Predstavitev Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica je 23. 11. 2004 z odlokom ustanovila Občina Žirovnica za izvajanje dejavnosti na področju spodbujanja razvoja turizma, turistične dejavnosti in izvajanje dejavnosti na področju kulture, ki se izvajajo v javnem interesu. Sem se uvršča upravljanje s premično dediščino in drugim premoženjem na območju Občine Žirovnica, namenjenim izvajanju dejavnosti kulture, in izvajanje kulturnih programov in kulturnih projektov.

V Zavodu za turizem in kulturo Žirovnica so zaposlene štiri osebe: direktor, dva turistična informatorja III in samostojni strokovni sodelavec. Zunanji sodelavci, s katerimi sodeluje zavod, so vodniki v hišah, vzdrževalci, oblikovalci, računovodski servis, ponudniki računalniških in spletnih storitev in drugi.

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica je od leta 2010 upravljavec Prešernove rojstne hiše v Vrbi in Finžgarjeve rojstne hiše v Doslovčah. Upravlja tudi s Čopovo rojstno hišo v Žirovnici, čebelnjakom Antona Janše na Breznici in Rekreacijskim parkom Završnica.

Financiranje Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica:

- **Občina Žirovnica:**
  - materialna sredstva za Zavod, za Prešernovo, Finžgarjevo rojstno hišo, Janšev čebelnjak in Rekreacijski park Završnica
  - investicijska sredstva
  - plači za dva zaposlena
  - programska sredstva
- **Ministrstvo za kulturo:**
  - investicijska sredstva za Prešernovo in Finžgarjevo rojstno hišo
  - del programskih sredstev za Prešernova in Finžgarjevo rojstno hišo
- **Lastna sredstva Zavod za turizem in kulturo Žirovnica:**
  - plači za dva zaposlena
  - ostali stroški

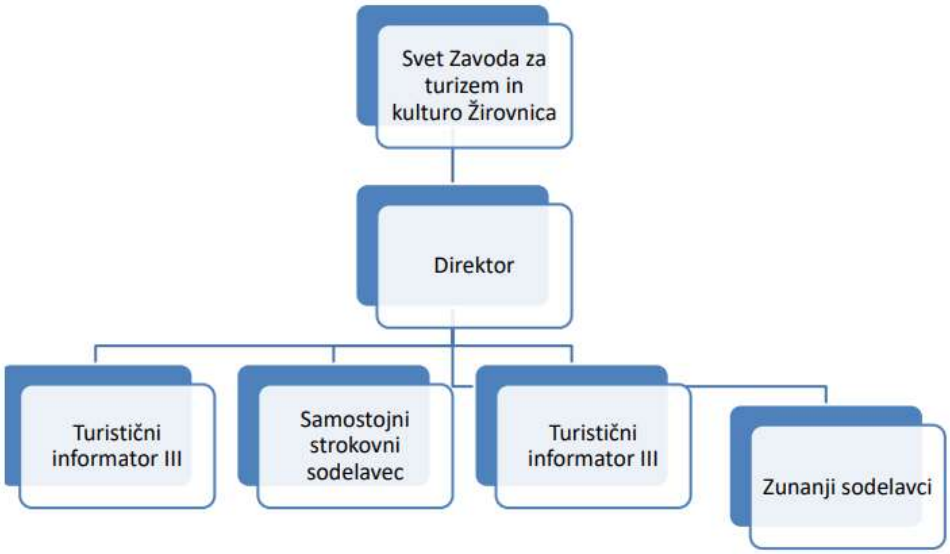

ZTK v skladu s svojim poslanstvom opravlja naslednje naloge:

- Ohranjanje in promoviranje kulturne dediščine destinacije Žirovnica ter ozaveščanje prebivalcev o pomembnosti kulturne in naravne dediščine.
- Varovanje, ohranjanje in predstavljanje materialne in vsebinske vrednosti zgodovinskih predmetov in objektov ali območij, ki so opredeljeni kot kulturna dediščina, skrb za njihovo celovitost in neokrnjenost.
- Zagotavljanje javne dostopnosti kulturne in druge dediščine, s katero upravlja, ter omogočanje proučevanja in raziskovanja le-te.
- Skrb za uveljavljanje in ohranjanje kulturne in druge dediščine, s katero upravlja.
- Spodbujanje razvoja celovitih turističnih proizvodov turističnega območja.
- Trženje celovite turistične ponudbe na ravni turističnega območja.
- Razvijanje in vzdrževanje skupne turistične infrastrukture.
- Urejanje in vzdrževanje turistične signalizacije.
- Razvijanje in vzdrževanje javnih površin, namenjenih turistom.
- Organiziranje in izvajanje prireditev.
- Ozaveščanje in spodbujanje pozitivnega odnosa lokalnega prebivalstva do tujih obiskovalcev in turizma.
- Aktivno sodelovanje z društvi v občini.
- Aktivno sodelovanje in povezovanje z izvajalci spodbujanja razvoja turizma v zaokroženem turističnem območju, drugih občinah in na državnem nivoju.
- Zbiranje podatkov in informiranje lokalnih prebivalcev in obiskovalcev o kulturnem, izobraževalnem, športnem in prostočasnem dogajanju na destinaciji.
- Ugotavljanje mnenj obiskovalcev o kakovosti turistične ponudbe.
- Sprejemanje in posredovanje predlogov in pritožb obiskovalcev v zvezi s turistično ponudbo pristojnim organom.
- Druge storitve, ki jih v turističnem območju brezplačno nudijo turistom.
- Priprava in izvedba pedagoških programov ter programov za težje prilagodljive družbene skupine.
- Omogočanje dostopa do programov telesno oviranim osebam.
- Priprava letnega programa prireditev, usklajenega z drugimi prireditelji v občini.
- Izvajanje galerijske in razstavne dejavnosti.
- Izdajanje tiskanega gradiva, video, zvočnih in računalniških zapisov, ki izhajajo iz poslanstva zavoda, ter drugih oblik promocijskega materiala s področja dejavnosti Zavoda.
- Upravljanje z nepremičninami, ki tvorijo javno infrastrukturo in drugimi nepremičninami v skladu s pogodbo, ki jo Zavod sklene z ustanoviteljem oziroma drugim lastnikom infrastrukture oz. nepremičnine.
- Organiziranje in izvajanje protokolarnih, izobraževalnih, družabnih in drugih prireditve v prostorih, s katerimi upravlja.
- Organiziranje in izvajanje raznih oblik izobraževanja s področja dejavnosti turizma, kulture in drugih področij.
- Oddaja prostorov in tehnične opreme za izvedbo prireditev.
- Prodaja publikacij vseh vrst, likovnih del, replik eksponatov, izdelkov domače in umetne obrti, informativno-oglaševalskega gradiva, knjig, nosilcev zvoka in videokaset, spominkov, izdelkov domačih proizvajalcev, namenjenih turistom, ipd.
- Prijava na evropske in domače razpise ter iskanje novih virov financiranja projektov in investicij.
- Opravljanje drugih naloge v soglasju z ustanoviteljem in lastnikom dediščine, s katero upravlja.

V ZTK Žirovnica so zaposlene štiri osebe: direktor, dva turistična informatorja III ter turistični informator II. Direktorjeva plača in plača enega turističnega informatorja, ki deluje v Čopovi rojstni hiši, sta financirani iz proračune Občine Žirovnica. Plači preostalih dveh delovnih mest uslužbencev, ki delo opravljata v Prešernovi in Finžgarjevi rojstni hiši, se financirata iz lastnih sredstev ZTK Žirovnica. Zaradi povečanega obsega dela sodelujemo tudi z zunanjimi sodelavci. Na področju vodenja v muzejskih hišah redno sodelujemo s tremi vodniki. Poleg vodnikov v ZTK Žirovnica po podjemni pogodbi delajo še dva hišnika in čistilka. Računovodske storitve ZTK opravlja računovodski servis ITR, d.o.o.

1.2. Vizija in cilji razvoja ZTK Žirovnica - Dolgoročni cilji

V ZTK Žirovnica se zavedamo naravne in kulturne dediščine Žirovnice in smo ponosni nanjo. Prizadevamo si, da jo negujemo, ohranjamo, promoviramo in srčno izrekamo dobrodošlico vsem obiskovalcem, ki si želijo spoznati naše naravne in kulturne lepote. V skladu z vizijo, ki izpostavlja preudarno ohranjanje kulturne in naravne dediščine, in cilji, ki stremijo k trajnostnemu razvoju ključnih destinacijskih prednosti, kulturnih vsebin in naravnih znamenitosti, se usmeritev nadaljnjega razvoja destinacije Žirovnica osredotoča na tri temeljna področja:

- TRAJNOSTNI – ODGOVORNI TURIZEM
- KULTURNI TURIZEM
- AKTIVNI TURIZEM

Trženje in promocija

- Trženje in promocija destinacijske znamke Žirovnica; vizualni in vsebinski razvoj destinacijske znamke, pozicioniranje na spletnih iskalnikih in navdihovanje obiskovalcev prek ustrezne komunikacije na socialnih omrežjih (Facebook, Instagram, Youtube), promocija prenovljene spletne strani in posodobljenih tiskovin.
- Promocija nove destinacijske znamke Žirovnica skozi zgodbe, ki temeljijo na kulturnih in naravnih vrednotah ter avtentičnih posebnostih.
- Okrepitev sodelovanja vseh turističnih deležnikov na destinaciji pri pripravi skupnih dogodkov in drugih iniciativ.

Razvoj različnih zvrsti turizma

- Razvoj **trajnostnega turizma** – odgovorni turizem, ki spoštuje potrebe okolja in ljudi, ki tam živijo, kakor tudi lokalnega gospodarstva in obiskovalcev. Razvoj projektov in programov, kot so Slovenia Green Destination, Zero Waste, kolektivne blagovne znamke Žirovnica itd. Istočasno bomo razvijali tudi **kulinariko v destinaciji** – spodbuditi želimo lokalne gostinske ponudnike k razvoju gostinske ponudbe v skladu s tradicionalnim kulinaričnim izročilom in z lokalnimi pridelki.
- Razvoj **kulturnega turizma** – skrb za vzdrževanje infrastrukture vseh kulturnih objektov, prirejanje kvalitetnih tematskih dogodkov v okviru celoletnega programa za posamezne hiše, vključitev kulturne ponudbe k posameznim dogodkom, oblikovanje integralnih turističnih produktov, nadgradnja vsebin v hišah na Poti kulturne dediščine Žirovnica, promocija in krepitev zavesti o pomenu kulturne dediščine v Žirovnici. Skrbeli bomo za razvoj **čebelarskega turizma** – dvig zavesti domačih in tujih obiskovalcev o dragocenosti in pomenu Janševega izročila in slovenskega medu.
- Razvoj **aktivnega turizma** – razvoj produktov aktivnega turizma (pohodništvo, kolesarjenje, tek, plezanje, …) ter širjenje ozaveščenosti javnosti glede neštetih možnostih za aktivno preživljanje prostega časa, ki jih nudi Žirovnica, vlaganje v razvoj rekreacijske infrastrukture, vzdrževanje pohodniških poti, postavitev in vzdrževanje informacijskih tabel na poteh.

Razvoj destinacije z vidika turizma

- Nadgradnja in posodobitev obstoječih dogodkov.
- Povezovanje vseh turističnih ponudnikov; redna srečanja, razvoj in aktivno sodelovanje v okviru različnih delovnih skupin, sodelovanje v skupnosti Julijske Alpe.
- Investicije na Poti kulturne dediščine Žirovnica, v Rekreacijski park Završnica in v ostale objekte, s katerimi upravljamo.
- Nastopi in predstavitve ponudbe Žirovnice na tujih trgih, spletu in publikacijah (sejmi, digital marketing itd.).

Aktivnosti ZTK so predvsem usmerjene v razvoj Žirovnice kot prepoznavne turistične mikro destinacije, ki bo s svojim dragocenim kulturnim in naravnim bogastvom navduševala obiskovalce, s pestrim dogajanjem pa jih prepričala, da se je vredno vedno znova vračati in ostajati v destinaciji dlje časa. Pri izvajanju aktivnosti si prizadevamo za:

- aktivno sodelovanje z Občino Žirovnica, Julijskim Alpami, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Kranj, Ministrstvom za kulturo RS glede upravljanja Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše in varovanja kulturne dediščine;
- izdelavo natančnega načrta vlaganja investicijskih in programskih sredstev v skladu z načeli gospodarnega upravljanja;
- sodelovanje z Občino Žirovnica in Ministrstvom za kulturo pri vzpostavitvi novih vsebin v nepremičninah pri Prešernovi rojstni hiši;
- aktivno sodelovanje z Občino Žirovnica pri pripravi programov in izvajanju aktivnosti;
- aktivno sodelovanje z združenjem Julijske Alpe za učinkovitejšo promocijo in bogatenje vsebin;
- sodelovanje z lokalnimi društvi pri izvedbi dogodkov;
- sodelovanje z zavodi in kulturnimi ustanovami v domači in sosednjih občinah ter na področju biosfernega območja Julijskih Alp;
- sodelovanje s ponudniki turističnih, gostinskih in ostalih dejavnosti iz lokalne skupnosti in širše;
- sodelovanje z osnovnimi in srednjimi šolami pri pripravi programa, ki bo zanimiv za učence in dijake ter skladen z učnim programom.

1.3. Pravne podlage

Pri snovanju programa dela ZTK Žirovnica smo izhajali iz usmeritev, ki jih opredeljujejo:

- Akt o ustanovitvi ZTK Žirovnica
- Statut ZTK Žirovnica
- Razvojni program Občine Žirovnica 2030
- Strateške smernice turizma Žirovnica 2030
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK)
- Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (ZJZP)
- Novelacija razvojnega programa Občine Žirovnica 2009–2016 z elementi 2020
- Program dela SPIRIT (STO)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine
- Zelena shema slovenskega turizma – SLOVENIA GREEN
- Strategija razvoja slovenskega turizma 2017–2021
- Delovni razvojni načrt BOJA 2025
- Smernice Ministrstva za okolje in prostor – projekt Zero Waste
- Pobude, predlogi društev, delovnih skupin, zunanjih sodelavcev; interes lokalnega prebivalstva v občini Žirovnica

2. Programa dela ZTK Žirovnica za leto 2023

2.1. Program

V postavki program so zajeti dogodki in prireditve, navedene spodaj, ki so financirani iz proračuna Občine Žirovnica.

2.1.1. KašArt festival

KašArt je poletni festival umetnosti v Žirovnici – »Kašariji«. Združuje zgodbe, poezijo, popularno glasbo in preživljanje časa na prostem ter vabi k druženju ob odkrivanju bogate kulturne dediščine.

Na festivalu nastopajo tako prepoznavni domači glasbeni ustvarjalci kot tudi gostje iz tujine, neodvisni folk in alter ustvarjalci. Rdečo nit festivala predstavlja pripovedništvo, saj je Žirovnica z bogato literarno dediščino znana kot dežela dobrih zgodb.

V okviru KašArta potekajo različni dogodki na štirih prizoriščih:

- Pravljični večeri pred Finžgarjevo rojstno hišo
- Koncert v dolini Završnice
- Prešerna noč z Aleksandrom Mežkom & prijatelji v Vrbi
- Mala scena pred Čopovo rojstno hišo

Koncert v Završnici

Koncert ob jezeru v Završnici je osrednji dogodek festivala, oder je namenjen prepoznavnim nastopajočim – mednarodno priznanim umetnikom. Postavljen bo večji oder s streho, za obiskovalce bodo na voljo stoli, na dogodku bodo prisotni tudi lokalni ponudniki gostinskih storitev. Streha nad odrom nam bo omogočila izvedbo koncerta tudi v primeru slabega vremena. V primeru dežja bo koncert prestavljen na drug datum.

Mala scena pred Čopovo rojstno hišo

Prostor pred Čopovo rojstno hišo je primeren za izvedbo manjših dogodkov, kot so gledališki nastopi, večeri poezije ali projekcije filmov. Vstop na dogodke pred Čopovo rojstno hišo bo brezplačen.

2.1.2. Manjši dogodki

- Pustovanje za otroke
- Božična Piškotarna
- 20. Maj - dan Antona Janše
- Manjši dogodki 8. februarja, 3. decembra itd.
- PEN
- Slovesnost pri talcih
- Muzejska soba Ajdna
- Delavnice s ponudniki in vodniki, študijske ture
- Ostalo

2.1.3. Pot kulturne dediščine Žirovnica

Načrt upravljanja PKD Žirovnica

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica bo v letu 2023 začel s pripravo Načrta upravljanja spomenikov na Poti kulturne dediščine Žirovnica, ki bo obsegal upravljanje Prešernove, Finžgarjeve in Čopove rojstne hiše ter upravljanje ostalih spomenikov: Janšev čebelnjak, vaška lipa v Vrbi, vaška lipa v Žirovnici, Prešernov spomenik v Vrbi, Aleja velikih rojakov v Zabreznici in Plečnikov spomenik na Breznici. Načrt bo končan v letu 2024 in bo pripravljen v sodelovanju z vsemi deležniki: Ministrstvom za kulturo, Občino Žirovnica, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije ter drugimi.

Čopova rojstna hiša

Za izboljšanje dostopnosti dediščine Čopove rojstne hiše in turističnih informacij za turiste, ki poleti obiščejo Žirovnico, v letu 2023 pilotno uvajamo poletni delovni čas za Čopovo rojstno hišo.

Čopova rojstna hiša	
Zimski delovni čas (od septembra do julija) Ponedeljek–petek (izjema sreda): 8.00–11.00 in 12.00–15.00 Sreda: 9.00–11.00 in 14.00–16.30 (izdaja dovolilnic) Sobota, nedelja, prazniki: zaprto 8. februarja: 8.00–16.00	*Poletni delovni čas (julij, avgust)* Ponedeljek: zaprto Torek–petek (izjema sreda): 9.00–16.00 Sreda: 10.00 –17.00 (izdaja dovolilnic) Sobota, nedelja, prazniki: 10.00–17.00 8. februarja: 8.00–16.00
Zaprto: 1. novembra, od 25. decembra do vključno 2. januarja	

Izobraževanja

Izobraževanja delavcev in ponudnikov v turizmu na področju turizma, muzeologije, pripovedništva, interpretacije kulturne dediščine in ogledi dobrih praks (strokovne ekskurzije, študijske ture).

2.1.4. Julian Alps Trail Run

Julian Alps Trail Run je eden največjih trail dogodkov v Sloveniji, ki poteka tudi na območju naše občine. **Ultra Sky Trail** se začne v Žirovnici pred Čopovo rojstno hišo in tekače čez vrhove vodi do cilja v Kranjski Gori. Najvišja točka teka je Stol.

2.1.5. Promocija

Vsako leto vlagamo več sredstev v promocijo, kar se pozna v vse večji prepoznavnosti destinacije Žirovnica na turističnem trgu, vse večjem obisku prireditev, ki jih organiziramo v ZTK Žirovnica, in v vse večjem obisku rojstnih hiš na Poti kulturne dediščine Žirovnica. Prepoznavnost Žirovnice merimo tudi v statistki obiska spletne strani Visitzirovnica.si, v odzivnosti uporabnikov socialnih omrežij (Facebook in Instagram) ter v pojavljanju destinacije Žirovnica in naših kulturnih dogodkov v medijih. Namen vlaganja v promocijo je torej širjenje prepoznavnosti destinacije in blagovne znamke Žirovnica, ponudbe Žirovnice. Kanali, s pomočjo katerih bomo oglaševali:

- spletna stran www.vistzirovnica.si
- obvestila občanom
- Google oglaševanje

- zgibanke in promocijski material
- Facebook
- Instagram
- Kulturni bazar in ostali sejmi
- obveščanje s pošiljanjem e-novic v sistemu Mailchimp
- digitalne kampanje za promocijo ponudnikov v Žirovnici
- ostalo

Sredstva 2.1. Programski stroški: 49.660,00 EUR

2.2. Ostali projekti ZTK Žirovnica

2.2.1. Julijske Alpe

ZTK Žirovnica in Občina Žirovnica sta v letu 2018 uradno pristopili k skupnosti Julijske Alpe, kar nam omogoča, da kulturno in naravno dediščino občine predstavljamo na vseh večjih in pomembnih sejmih po Evropi in svetu. Biosferno območje Julijske Alpe je prvo biosferno območje v Sloveniji, razglašeno je bilo leta 2003. Zanj je značilno, da vzdržuje ravnovesje med ljudmi in naravo, med biotsko pestrostjo in trajnostnim razvojem z ohranjanjem kulturnih vrednot. Območje vključuje občine Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora, Radovljica, Tolmin in Žirovnica, upravljavec je Javni zavod Triglavski narodni park.

2.2.2. Projekt Alpe Adria Karavanke

V letu 2023 bo projekt vodil BSC Kranj, Zavod za turizem in kulturo Žirovnica je v projektu eden od partnerjev. Za leto 2023 načrtujemo naslednje aktivnosti.

Daljinska pohodniška pot Karavanke in kolesarske povezave:

- pregled poti glede na teren in območje poteka trase,
- priprava promocijskih besedil v dveh jezikih (slo/ang) in fotografij obeh produktov,
- priprava besedil in fotografij za enotno umestitev na turistične spletne strani.

Promocija:

- CGP in razvoj skupne spletne strani Outdoor Karavanke, usmerjeno trženje produktov na družbenih omrežjih, PR – novinarska konferenca, članki, objave za medije ipd.,
- priprava vodnika daljinske poti z zemljevidom,
- skupni dogodek OUTDOOR VIKEND V KARAVANKAH 2023.

Predlogi prijave ponudbe v Karavankah na Program INTERREG Slovenija-Avstrija 2021–2027:

- razvoj čezmejne trajnostne mobilnosti,
- nadgradnja turističnega produkta Outdoor Karavanke.

2.2.3. Projekt Zelena shema

V letu 2023 v Žirovnici nadaljujemo aktivnosti v sklopu projekta Slovenia Green.

Sredstva 2.2. Ostali projekti ZTK Žirovnica: 15.900,00 EUR

2.3. Projekt LAS

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica v letu 2023 nadaljuje projekte iz leta 2022, ki potekajo v okviru LAS Gorenjska košarica. Vsi projekti so financirani iz kmetijskega sklada v višini 85 % upravičenih neto stroškov. Znesek bomo dobili povrnjen po zaključenem projektu, 15 % pa zagotovimo v lastnem proračunu. Projekte bo vodil BSC Kranj, Zavod za turizem in kulturo Žirovnica pristopa kot partner v naslednjih projektih.

Živa dediščina – tematske poti in vaška jedra

Na območju občine Žirovnica želimo pripraviti projekt osvežitve prostorske grafične opreme Poti kulturne dediščine Žirovnica v skladu s Katalogom ulične opreme in pohištva Občine Žirovnica. Pilotno želimo namestiti opremo (klopi, stebrički za kolesa, pitnik, informacijske table, knjigobežnice, ptičje hišice, usmerjevalne table itd.) na treh lokacijah: pred Čopovo rojstno hišo v Žirovnici, pri Finžgarjevi rojstni hiši v Doslovčah in na Cesarski cesti na Rodinah.

Žive legende – oživljanje in interpretacija tradicionalnih obrti, običajev in znanj

Razstavo v Čopovi rojstni hiši želimo nadgraditi s predstavitvijo Matije Čopa kot poliglota, ki je govoril 19 jezikov. Obiskovalcem bomo njegovo znanje predstavili z recitacijami Zdravljice v različnih jezikih. Prešernovo pesnitev v slovanskih, romanskih in tudi klasičnih jezikih bomo tako približali tudi tujim obiskovalcem.

Medgeneracijski Živ Žav – ureditev rekreacijskih površin

Ob parkirišču v Završnici nameravamo urediti prostor s klopmi, pitnikom, hišicami za ptice in žuželke, info tablami, knjigobežnico, postajališčem za kolesarje, zemljevidom in ustrezno zasaditvijo dreves. Vsa oprema bo izdelana v skladu s Katalogom ulične opreme Občine Žirovnica.

Gorenjska na kolesu

Rekreacijski park Završnica je obenem lahko dostopen in odmaknjen od vrveža, kar je idealno za domače in tuje obiskovalce, ki jih želimo povabiti. Prizadevamo si za razvoj in nadgradnjo trajnostnega turizma ter širjenje ozaveščenosti javnosti glede neštetih možnostih za aktivno preživljanje prostega časa, ki jih nudi Rekreacijski park Završnica.

Čopova rojstna hiša služi kot muzej, točka na Poti kulturne dediščine Žirovnica in točka na poti Juliana trail, obenem pa tudi kot informacijska točka za obiskovalce. Stoji v središču vasi in je lahko dostopna.

Rekreacijski park Završnica in Čopova hiša sta glede na navedeno primerni točki za postavitev kolesarnic z električnimi in navadnimi kolesi, ki bosta služili domačinom in obiskovalcem za izposojo koles. S tem bomo naredili korak k trajnostnemu načinu transporta v občini in širše.

Sredstva 2.3. Projekt LAS: 35.739,00 EUR

2.4. Vzdrževanje turistične infrastrukture ZTK

Za urejanje in vzdrževanje poti do Turške jame in slapa Hudič babo pere, ki ju je financiral ZTK, ter Juliane in Poti kulturne dediščine Žirovnica bomo sklenili pogodbo s Planinskim društvom Žirovnica. Za urejanje in vzdrževanje gorskokolesarskih spustov »Predigra« in »Njivce«, vzpostavljenih v sklopu projekta Alpe Adria, bomo sklenili pogodbo s Kolesarskim klubom Završnica.

Urejanje dostavnih in dostopnih poti v zimskem času

Pri urejanju dostavnih in dostopnih poti v zimskem času sodelujemo s športnim društvom TVD Partizan Žirovnica, ki razpolaga s teptalnim strojem, ter Zavodom za gozdove Slovenije, OE Bled. Urejali bomo dostavne poti do Doma pri izviru Završnice in Valvasorjevega doma.

Sredstva 2.4. Vzdrževanje turistične infrastrukture ZTK: 6.500,00 EUR

2.5. Investicije in ostala oprema – Investicijska sredstva ČRH (NRP: OB192-18-0006)

- Izdelava idejnih zasnov za prenovo Čopove rojstne hiše z okolico.
- Postavitev števca za merjenje števila pohodnikov pri Janševem čebelnjaku (spremljanje statistike obiska na Poti kulturne dediščine Žirovnica in Juliana trailu).
- Beljenje pisarne v Čopovi rojstni hiši in menjava parketa v pisarni.
- Ostali pisarniški material.
- Nakup opreme: 2x mobitel, tiskalnik za pisarno, računalnik, itd.
- Ureditev novih in nadgradnja obstoječih parkirišč, postajališč, dovoznih, kolesarskih in pešpoti do spomenikov. Postavitev table in opreme v Završnici in pri Turški jami.
- Izdelava idejnih zasnov za sanacijo lipe v Vrbi. Projektno dokumentacijo potrebujemo za prijavo na razpis Ministrstva za kulturo.

Sredstva 2.5. Investicije in ostala oprema – Investicijska sredstva ČRH (NRP: OB192-18-0006): 20.000,00 EUR

2.6. Stroški materiala in storitev ZTK Žirovnica

Pisarniški material, komunala, ogrevanje, računovodstvo, elektrika, čiščenje, izobraževanje zaposlenih, potni stroški itd. V letu 2022 bomo kupili in namestili nov program za blagajniško poslovanje Vasco.

Sredstva 2.6. Stroški materiala in storitev ZTK Žirovnica: 28.000,00 EUR

2.7. Čebelnjak Antona Janše

Vzdrževalna dela: košnja, čiščenje, manjša popravila, menjava žarnic itd.

Sredstva: 300,00 EUR

2.8. Upravljanje Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše

Upravljanje Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše bo temeljilo na naslednjih izhodiščih in načelih v doseganju zadanih ciljev. Uspešnost postavke Upravljanje Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše bomo merili z naslednjimi kazalniki.

Varstveni in upravljavski vidik

- Upoštevajo se obstoječi pravni režimi varstva za območja spomenikov in vplivnih območij, kot so opredeljeni v odlokih o razglasitvi za posamezni kulturni spomenik državnega pomena.
- Upravljanje spomenikov zahteva sodelovanje in razumevanje vseh deležnikov v prostoru ter medsektorsko usklajevanje varstvenih in razvojnih ciljev v vseh fazah upravljanja: od prostorskega načrtovanja do tekočega vzdrževanja, prenov, rednega delovanja, razvojnih ukrepov in posegov.
- Celostni interdisciplinarni pristop upravljanja upošteva varovanje tako dediščine kot tudi drugih naravnih virov (vedute, naravne vrednote …).
- Upravljanje spomenikov temelji na aktivni, a hkrati trajnostni (upo)rabi spomenikov na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča njegove degradacije ali celo izgube varovanih vrednot.
- Priprava dokumenta Načrt upravljanja za petletno obdobje za Prešernovo in Finžgarjevo rojstno hišo, ki bo končan v letu 2024.

Usmeritve

- Ohranjanje in redno vzdrževanje varovanih sestavin spomenikov v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti (gabariti, oblike, lege, materiali, konstrukcije, strukture in barvne podobe).
- Ohranjanje oblikovanih sestavin odprtega prostora, prostorsko usklajenega součinkovanja vseh objektov ambienta, vedut nanj in iz njega na okolico.
- Strokovno vzdrževanje in redno obnavljanje vseh grajenih sestavin.
- Za kakršnekoli posege ali spremembe na spomeniku in v okolici spomenika je treba pridobiti dovoljenje upravljavca in lastnika ter pogoje in soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine in/ali Zavoda za varstvo narave. Za posege, ki so opravljeni brez pridobljenih soglasij, pogojev in dovoljenj, bo podana prijava kršitev na Inšpektorat RS za kulturo in medije.
- Prepovedano je postavljanje ali gradnja dodatnih stalnih ali začasnih objektov in nosilcev reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in predstavitev ter delovanje spomenika ali njegovih delov.
- Zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika.
- Upravljavec izvaja redna investicijska vzdrževalna dela in redna vzdrževalna dela Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše.

2.8.1. Program Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše – Programska sredstva Ministrstva za kulturo

Program Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše, ki se nanaša na sredstva Ministrstva za kulturo, se potrjuje v letnem programu dela za vsako leto sproti.

2.8.2. Pravljični večeri pred Finžgarjevo rojstno hišo (KašArt)

Zapuščina Frana Saleškega Finžgarja priča o bogati zakladnici ljudskih pravljic, anekdot in zgodb. Z večeri pred Finžgarjevo rojstno hišo želimo oživljati to bogato kulturno dediščino, ohranjati spomin na pisatelja in s premišljeno izbiro kakovostnega programa in gostov spodbujati prepoznavnost destinacije Žirovnica. Dosedanji gosti Pravljičnih večerov so bili: Janez Škof, Brina, Chris Eckman, Jana Beltran, Katalena, Širom, Svetlana Makarović, Desa Muck, Adi Smolar, Tomo Križnar, Jurij Souček, Andrej Rozman Roza, Vita Mavrič itd.

Sredstva: 5.000,00 EUR

2.8.3. Prešerna noč z Aleksandrom Mežkom & prijatelji v Vrbi (KašArt)

Prešerna noč v Vrbo privabi množico obiskovalcev, ki prisluhnejo avtorski glasbi domačina Aleksandra Mežka in njegovih glasbenih gostov. Aleksander vsako leto v Vrbo povabi nove glasbenike, ki že tradicionalni prireditvi vsakokrat pridajo drugačno noto, vselej pa izvajajo tudi uglasbeno Prešernovo poezijo. Dosedanji gosti na Prešerni noči so bili: Adi Smolar, Severa in Gal Gjurin, Marko Hribernik s simfoničnim orkestrom, Janez Dovč, Boštjan Gombač, Vid Ušeničnik in Lij Pušnik, Hamo, Rudi Bučar, Masharik, San Di Ego, Tomi Meglič, Gušti itd.

Sredstva: 7.000,00 EUR

2.8.4. Tradicionalni pohod po Poti kulturne dediščine Žirovnica

Kulturni utrip v Vrbi razumljivo bije najhitreje 8. februarja, na dan, ko Slovenci obeležujemo praznik kulture, posvečen Francetu Prešernu. Ta dan Zavod v sodelovanju z drugimi deležniki v občini pripravi bogat program prireditev, vstop v spominske hiše je brezplačen, obiskovalci so povabljeni, da prehodijo desetkilometrsko krožno Pot kulturne dediščine in pri tem zbirajo spominske žige. Dogodka se vsako leto udeleži med 3800 in 5000 obiskovalcev.

Program dejavnosti 8. februarja obsega:

- brezplačno vodenje po Poti kulturne dediščine Žirovnica in obisk rojstnih hiš
- proslavo z znanimi glasbenimi gosti v Vrbi
- komorne glasbene nastope v Vrbi
- nastope uličnih umetnikov
- kostumirane animatorje pri rojstnih hišah
- prenos recitala Prešernove poezije v organizaciji Združenja dramskih umetnikov Slovenije in Radia Slovenija – Programa Ars v Vrbi
- literarni natečaj Prešerni izziv

Sredstva: 6.500,00 EUR

2.8.5. Ostalo

2.8.5.1. Promocija

Prešernova in Finžgarjeva rojstna hiša sta eni izmed najpomembnejših vsebin destinacije Žirovnica in sta vključeni v vse njene promocijske aktivnosti.

2.8.5.2. Obratovalni čas

Z namenom, da izboljšamo dostopnost Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše in omogočimo ogled hiš tudi individualnim obiskovalcem, ne samo skupinam, navajamo usmeritve v uvedbi letnega in zimskega delovnega časa, s katerim bi namen dosegli. Spomenika bosta s poletnim časom pridobila dodatno ciljno skupino – turiste, nastanjene v Žirovnici ali sosednjih destinacijah. Pilotno bomo v letu 2023 začeli z obratovanjem hiš po spodaj navedenem obratovalnem času, v prihodnjih letih pa bomo, glede na rezultate leta 2023, ta čas prilagajali zmožnostim in potrebam.

Finžgarjeva rojstna hiša	
Zimski delovni čas (od septembra do julija) Odprta po dogovoru za najavljene skupine. 8. februarja: 8.00–17.00	*Poletni delovni čas (julij, avgust)* Ponedeljek: zaprto Torek–petek: 10.00–14.00 Sobota, nedelja: 12.00–16.00

2.8.5.3. Prevod in dopolnitev razstav

Naš cilj je, da bodo vse informacije dostopne najmanj v slovenskem in angleškem jeziku. V ta namen je nekatere razstave in interpretacije v Prešernovi in Finžgarjevi rojstni hiši treba dopolniti s prevodi.

2.8.5.4. Programi, vodenje

- Izdelava replik predmetov v Prešernovi rojstni hiši, ki jih vodniki lahko uporabljajo za vodenje in ki so namenjena šolarjem, individualnim obiskovalcem in slabovidnim in slepim obiskovalcem.
- Ustvarjanje novih vsebin, ki bodo prilagojene ciljnim skupinam: domači obiskovalci, individualni obiskovalci – domači, individualni obiskovalci – tujci, družine.
- Prilagoditev vsebin in vodenja tujim obiskovalcem.
- Razvijanje dodatnih vsebin in didaktičnih programov za šole.
- Okrepitev vodniške službe.

Sredstva 3.1. Dogodki – Programska sredstva Ministrstva za kulturo: 18.500,00 EUR

2.8.2. Investicije – sredstva Ministrstva za kulturo

Investicijska dela se potrjujejo v letnem programu dela za vsako leto sproti.

Prešernova rojstna hiša – obnova in ureditev muzejskega kompleksa

Prešernova rojstna hiša bo v prihodnje doživela celostno prenovo. Z odkupom nepremičnin pri Prešernovi rojstni hiši, ki sta ga izvedli Občina Žirovnica in Republika Slovenija, se bo s časom vzpostavil muzejski kompleks s pripadajočimi vsebinami. Te vsebine smo upravljavci in člani delovne skupine za pripravo vsebin pri Prešernovi rojstni hiši (delujoča pri Ministrstvu za kulturo v letih 2020–2022) že navajali na sestankih in srečanjih delovne skupine. Glede na dosedanje izkušnje pri upravljanju in potrebe obiskovalcev Prešernove rojstne hiše smo zagovarjali, naj se ob prenovi objektov uredi:

- prostor za sprejem obiskovalcev in muzejska trgovina,
- prostor za izvajanje delavnic in prostor za manjše dogodke,
- prostor za pisarne zaposlenih,
- sanitarije za obiskovalce in uslužbence,
- prostor za muzejsko razstavo,
- prostor za galerijsko dejavnost,
- manjši prostor za gostinsko dejavnost – muzejska kavarnica,
- prostor za skladiščenje opreme,
- med celostno obnovo naj se uredijo tudi zelene površine okoli Prešernove rojstne hiše in skednja,
- zunanji prostor za izvedbo večjih dogodkov,
- dostopi do Prešernove rojstne hiše.

V letu 2023 smo zaradi bližajoče obnove Prešernove rojstne hiše investicijska sredstva v celoti predvideli za ureditev spodaj navedenih del za Finžgarjevo rojstno hišo.

Ureditev prostora v skednju pri Finžgarjevi rojstni hiši, ki bo primeren za uporabo tudi v zimskem času

Prostor v skednju je primeren za izvedbo delavnic in predavanj za obiskovalce Finžgarjeve rojstne hiše v toplih mesecih. Skedenj je neizoliran in v zimskem času ga ni mogoče ogrevati. Z izvedbo začasne/premične izolacije ali namestitev ustreznega sistema za ogrevanje (IR paneli ali podobno) bi pridobili nujno potreben prostor, kjer bi lahko dodatno predstavili življenje in delo Frana Saleškega Finžgarja in obenem izvajali delavnice za otroke in predavanja za obiskovalce tudi v zimskem času. V prostor bi po vzoru Prešernove in Čopove rojstne hiše namestili ekran in predvajali video vsebine, povezane s Finžgarjem. Pred izvedbo investicije je potrebno izdelati projekt izvedbe in pridobiti pogoje ZVKDS . Investicijska sredstva v letu 2023 bi namenili za izdelavo PZI oziroma IDZ dokumentacije za ureditev skednja in okolice Finžgarjeve rojstne hiše.

Ocenjena vrednost: 6.000,00 EUR

3D posnetek trenutnega stanja Prešernove rojstne hiše z okolico in Finžgarjeve rojstne hiše.

3D posnetek bo predvsem služil za nadaljnji razvoj urejanja prostora, saj je tak posnetek dragocen za kakršnokoli nadaljnje planiranje sprememb oziroma investicij na območju.

Posnetek bo hkrati služil tudi kot arhivski dokument naslednjim generacijam stanja spomenika in njegovega območja pred obnovo. Za čas prenove Prešernove rojstne hiše in celotnega območja, ko bo hiša zaprta, pa bo obenem upravljavcu služil kot dodatna vsebina za digitalni ogled Prešernove rojstne hiše za šolarje.

Ocenjena vrednost: 6.000,00 EUR

Sredstva 3.2. Investicije – sredstva Ministrstva za kulturo: 12.000,00 EUR

2.8.3. Stroški materiala in storite Prešernova in Finžgarjeva hiša

Pisarniški material, komunala, ogrevanje, računovodstvo, elektrika. Sredstva zagotavlja Občina Žirovnica.

Sredstva 3.3. Stroški materiala in storite Prešernova in Finžgarjeva hiša: 13.000,00 EUR

2.8.4. Merjenje uspešnosti upravljanja

Uspešnost upravljanja Prešernove in Finžgarjeve rojstne hiše bomo merili z naslednjimi kazalniki.

Cilji	Kazalniki	Izhodiščna vrednost december 2022	Ciljna vrednost december 2023
Celostno in aktivno ohranjanje kulturne dediščine spomenikov na PKD Žirovnica	**C1: Idejne zasnove za ureditev okolice Finžgarjeve rojstne hiše**	NE	DA
	C2: 3D posnetek Finžgarjeve in Prešernove rojstne hiše	NE	DA
Vzpostavljene dejavnosti in programi, ki zagotavljajo vzdržno upravljanje (prihodke za vzdrževanje spomenika)	**C5: Obisk spomenikov Prešernove, Čopove in Finžgarjeve rojstne hiše** (število vseh obiskovalcev na leto ob normalnem obratovalnem času)	x	X ali več
	C6: Število obiskovalcev na KašArt festivalu	x	X ali več
Večanje dostopnosti spomenikov na PKD Žirovnica	**C7: Vzpostavitev delovnega časa za Finžgarjevo rojstno hišo v poletnih mesecih**	NE	DA
Prilagajanje vsebin za tuje obiskovalce	**C8: Prevodi razstav v angleški jezik v Finžgarjevi in Prešernovi rojstni hiši.**	NE	DA
Izobraževanja	**C9: Vsak zaposleni se udeleži vsaj enega izobraževanja/seminarja/tečaja o muzeoloških ali kulturnovarstvenih vedah.**	NE	DA

2.9. Rekreacijski park Završnica (proračunska postavka: 1411 Ureditev Završnice)

Rekreacijski park Završnica (RPZ) v dolini Završnice k aktivnemu preživljanju prostega časa privablja vedno več obiskovalcev. Park je lahko dostopen in ravno prav odmaknjen od utečenega vsakdana, kar je idealno za domače in tuje obiskovalce, ki jih želimo povabiti v našo destinacijo.

Prizadevamo si za razvoj in nadgradnjo trajnostnega turizma ter širjenje ozaveščenosti javnosti glede neštetih možnostih za aktivno preživljanje prostega časa, ki jih nudi Rekreacijski park Završnica. Zelo pomembno se nam zdi vlaganje v razvoj rekreacijske infrastrukture v RPZ, vzdrževanje pohodnih poti, trim steze, otroškega igrišča in piknik prostorov, vzdrževanje nogometnega igrišča ter postavitev in vzdrževanje informacijskih tabel na poteh.

2.9.1. Upravljanje

V letu 2022 smo oddali v najem tri piknik prostore in odbojkarsko igrišče. Prihodnja tri leta bo najemnik TVD Partizan Žirovnica. Po pogodbi vse obratovalne stroške in stroške rednega vzdrževanja krije najemnik, ZTK Žirovnica pa zagotavlja sredstva za morebitna investicijska vzdrževanja. Med investicijska sredstva spadajo vsa popravila in zamenjava opreme, zemeljska dela itd. Letna najemnina znaša 1.000,00 EUR.
Sredstva investicijskega vzdrževanja: 5.000,00 EUR

V letu 2023 bomo sklenili tudi pogodbo o vzdrževanju nogometnega igrišča, trim steze ter otroškega igrišča. V pogodbi je vključena tudi pomoč pri izvedbi dogodkov, ki se odvijajo v Završnici v organizaciji Občine Žirovnica ali Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica. Pogodba je sklenjena za eno leto z možnostjo podaljšanja.
Vrednost pogodbe znaša 9.000,00 EUR

Zavod za turizem in kulturo Žirovnica v Završnici namenja sredstva še za:

- plačilo služnosti
- letni pregled otroškega igrišča
- letno (spomladansko) pripravo nogometnega igrišča
- varnostno službo za nadzor v nočnem času med vikendi (maj–september)
- postavite, upravljanje in pospravljanje drsališča v Završnici

Sredstva: 7.800,00 EUR

2.10. Merjenje uspešnosti izvajanja programa dela

Uspešnost Program dela ZTK Žirovnica bomo merili z naslednjimi kazalniki.

Cilji	Kazalniki	Izhodiščna vrednost december 2022	Ciljna vrednost december 2023
Celostno in aktivno ohranjanje kulturne dediščine spomenikov na PKD Žirovnica	**C1: IDZ ureditev okolice Finžgarjeve rojstne hiše**	NE	DA
	C2: Načrt obnove/ idejna zasnova obnove Čopove rojstne hiše	NE	DA
Vzpostavljene dejavnosti in programi, ki zagotavljajo vzdržno upravljanje (prihodke za vzdrževanje spomenika)	**C5: Obisk spomenikov Prešernove, Čopove in Finžgarjeve rojstne hiše** *(število vseh obiskovalcev na leto ob normalnem obratovalnem času)*	x	X ali več
	C6: Število obiskovalcev na KašArt festivalu	x	X ali več
Večanje dostopnosti spomenikov na PKD Žirovnica	**C7: Vzpostavitev delovnega časa za Finžgarjevo rojstno hišo v poletnih mesecih**	NE	DA
	C8: Vzpostavitev delovnega časa za Čopovo rojstno hišo v poletnih mesecih	NE	DA
Vzpostavitev spremljanja pohodnikov na PKD Žirovnica	**C9: Postavitev mobilnega števca pri Janševem čebelnjaku**	NE	DA
Ureditev Poti kulturne dediščine Žirovnica	**C10: Izdelava dokumenta Nadgradnja in osvežitev Poti kulturne dediščine Žirovnica**	NE	DA
Prilagajanje vsebin za tuje obiskovalce	**C11: Prevodi razstav v angleški jezik v Finžgarjevi, Prešernovi in Čopovi rojstni hiši**	NE	DA
Izobraževanja	**C12: Vsak zaposleni se udeleži vsaj enega izobraževanja/seminarja/tečaja o muzeoloških ali kulturnovarstvenih vedah**	NE	DA
	C13: Izvesti vsaj eno predavanje/srečanje s turističnimi ponudniki Žirovnice	NE	DA
Turizem	**C14: Število nočitev** *(število vseh nočitev na leto v občini Žirovnica)*	x	X ali več

Priloge:

- **Priloga 1 – Plan programskih, materialnih in ostalih stroškov 1. rebalans 2023**
- **Priloga 2 – Finančni načrt 1. rebalans 2023**

Matjaž Koman
Direktor ZTK Žirovnica